

LEIF CARLSSON:

Hopp och förväntan

Man kan hoppas på att en ny regering skulle innebära skattesänkning, förstärkning av försvaret och ett erkännande av att naturvården är en verkligt viktig fråga. Men erfarenheten säger att önskan, hopp och förväntan tyvärr endast sammanfaller i barndomen.

Önskan, hopp och förväntan sammanfaller endast i barndomen; mycket snart lär man sig skillnaderna.

Min önskan inför en eventuell borgerlig regering gäller naturligt nog först men inte främst en ändring av skattepolitiken. Därmed förhåller det sig så att det finns ett och endast ett sätt att sänka skatten. Det är att sänka den. De flesta politiska partier tycks ha svårt att förstå denna enkla sanning; främst kanske folkpartiet, som under namn av skattesänkning hjälpt till att höja skattetrycket.

Långt viktigare för mig är ett antal sakfrågor, där den viktigaste är naturvården. Min varmaste önskan inför en politisk förändring är att den äntligen skulle erkännas och placeras så högt upp som möjligt ty ingen politisk uppgift kan vara viktigare än att i handling, inte i ord, värna den natur som vi ingalunda skapat men mycket väl kan fördärva. Det måste äntligen bli ett slut på den brutala humanismen; ett klart och tydligt erkännande av djurens rätt att leva i vår gemensamma värld, och att leva där inte enbart som proteinproducenter. Saken blir inte sämre av att en sådan besinning alldeles uppenbart skulle vara bättre även för oss. Fråga laxodlare och badgäster på västkusten.

Därnäst ägnar jag som gammaldags konservativ självfallet mitt önsketänkande åt rikets försvar. Även där är lösningen precis som när det gäller skattepolitiken mycket enkel. Försvaret blir inte starkare om man inte förstärker det. I längden kan man inte lura andra än möjligen riksdagsmän att armén, flygvapnet och flottan blir bättre av att halveras.

Lag och ordning är ett vackert uttryck, som på alltför många håll nästan har blivit

Fil lic Leif Carlsson är redaktör i Svenska Dagbladet.

ett skällsord — kanske borde man därför hellre använda formuleringen lag och rätt; och se till att de verkligen hävdades.

Kulturpolitiken är ett av de områden där jag skulle önska att en ny regering verkligen tänkte om. Problemet är även här gripande enkelt: kulturen har fastnat i en fälla som liknar bostadspolitikens. Varje nytt steg mot det totala subventionssystemet gör det alltmer omöjligt för en överlevande sektor att existera på fri-hand.

Som gammaldags konservativ ägnar jag självfallet mitt önsketänkande åt rikets försvar.

Vårdfrågorna kommer uppenbarligen att stå i politikens centrum. Jag skulle önska gehör för uppfattningen att vården borde få leva, även om det rentav skulle gå ut över vårdpolitiken, alltså vårdpolitikerna. Vårt behov av sjuksköterskor, väl betalda och verksamma i många olika former som de själva bäst kan tänka ut, är faktiskt större än vårt behov av nya landstingsråd när benet går av eller det kniper i magen.

Skolan borde också vara ett av de områden som en ny regering gjorde något åt. Lämpligen genom att låta den ägna sig åt att lära ut saker som att läsa, skriva och räkna, även någorlunda invecklade räknetal och även läsning av riktiga böcker. Förr i världen gick detta för sig.

Sist och slutligen önskar jag självfallet att en ny regering utan alltför mycket trams skulle ta itu med den helt avgörande, jag tvekar inte ett ögonblick att säga historiskt avgörande uppgiften, att föra Sverige in i det Europa som håller på att ta

form inför våra ögon raskare än vad en del skumögda vill se.

* * *

Detta är alltså en katalog över önsketänkandets funderingar framför brasan. Den nya regering till vilken julklappslistan skickas är emellertid som alla vet ett tre-kroppsproblem. Vad kan då den som inte alldeles övertygat tror på jultomten vänta sig att finna i de mjuka eller hårda paketen i påsen?

I fråga om skatten sannolikt inte mycket. Det är svårt att sänka den om man inte vill. Och i en politisk miljö där även moderata politiker berömmar sig av dristighet och handlingskraft om de vågar utlova att inte höja skatten, i allt fall inte i år eller rentav nästa år, får man räkna med att det blir något värre än de säger.

Om naturvården vågar man kanske hysa ett visst hopp, även om det är uppenbart att t ex moderata samlingspartiet inte känner detta som en hjärtefråga. Hoppet kan här stå till att folkpartiet tycks ha bundit sig så hårt vid att inte fördärva de återstående älvarna att dessa förmodligen är fridlysta för den närmast överskådliga tiden.

Försvaret kommer förmodligen att få någon liten förstärkning; hur smal kan en marginal vara för att fortfarande kunna urskiljas? Den avgörande svårigheten ligger givetvis i att folkpartiet av skäl dem en utomstående ej bör försöka begripa gång på gång har sålt ut försvaret neråt floden. Finns det egentligen inom folkpartiet något genuint upplevt personligt försvarsintresse, utom riksdagsman Hans Lindblads genuina, upplevda och personliga intresse att sätta generalspersoner och flaggmän på plats?

Lag och rätt behöver man kanske inte misströsta om. Skandaler kan faktiskt ha en del nyttiga effekter, och under en överblickbar framtid kan ej uteslutas att rättsvårdande uppgifter kommer att anförtros andra personer än en liten krets av rättschefer och i någon obestämd mening "sakkunniga" i kanslihuset.

Kulturpolitiken kommer rimligen att fortsätta i gamla nerkörda hjulspår med gamla nerkörda kärror. Det ena partiet kommer att ligga på hundra miljoner och det andra dubblar; det tredje säger att vi har på saklighetens fasta grund hela tiden sagt 183, men det är lika mycket som 257...

Sjukvården kommer förmodligen att få ett visst andrum. Opinionstrycket inför köer och överbeläggning kommer att bli så starkt att även landstingsråd utan egna väntetidsproblem måste lyssna på kraven att bryta upp cementkolossen. Förhoppningsvis kommer det då inte att gälla enbart en skärva här eller där i hörnen utan en ordentlig eftertanke.

Att göra något nämnvärt i förnuftig riktning med skolan hör nog till det svåraste. Förra gången misslyckades det som bekant. Skälet är lätt att se. Det gäller ett av de i särklass starkast förankrade och förskansade byråkratiska etablissemang som finns.

Till slut: Europa.

Riktningen är klar men vägen långt ifrån banad. Moderaterna och folkpartiet vet vart man måste gå och hur svårt det är att komma fram. Problemet, bortsett från arbetarrörelsens trilska, kommer givetvis för en ny regering att vara centerpartiets besynnerliga ovilja att se sitt och rikets bästa.

Varje nytt steg mot det totala subventionssystemet gör det alltmer omöjligt för en överlevande sektor inom kulturen att existera på fri hand.

Om inte annat så borde Sveriges bönder, som ännu förhoppningsvis kan ha något att säga inom centerpartiet, kunna klargöra för dess unga magistrar och förstadsbor att den svenska socialdemokratin säkert kan krossa det svenska lantbruksförbundet — men näppeligen det franska.

På denna modesta hypotes måste jag alltså som modern svensk högerman grunda det hopp jag kan ha om en ny svensk regering.